3de. Jaargang. Curaçao den 16en Januari 1886. N° 107.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao*, — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba*, — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire*, — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

17 Jan.	*Harrison*	van Liverpool.
23 „	*Maracaibo*	„ Maracaibo.
23 „	*Caracas*	„ New-York.

CALENDARIO.
Januari.

17.	DOMINGO	desp. di Epifania.
18.	LUNA.	Catedra di S. Pedro na Roma.
19.	MARTES.	S. Canuto rei i m.
20.	RAZON.	Stos. Fabian i Sebastian, mm.
21.	HUEBES.	Sta. Inés, v. i m.
22.	VIERNES.	S. Picente, m.
23.	SABRA.	S. Raimundo, c.

STAND DER MAAN.
V. M. 20 Jan. 6 ure 22 m. A. M.

Opkomst der Zon:
20 Jan. 6 ure 15 min.
Ondergang der Zon:
20 Jan. 5 ure 45 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

19 Jan.	*Duitsche st.*	naar Hamburg
25 „	*Philadelphia*	„ New-York
27 „	*Maracaibo*	„ Maracaibo

ENCYCLIEK

VAN ONZEN ALLERHEILIGSTEN HEER

LEO XIII

door de Goddelijke Voorzienigheid Paus.
Over de Christelijke Inrichting der Staten,

AAN ONZE EERWAARDIGE BROEDERS DE PATRIARCHEN, PRIMATEN, AARTSBISSCHOPPEN, BISSCHOPPEN DER KATHOLIEKE WERELD, IN GUNST EN GEMEENSCHAP MET DEN APOSTOLISCHEN STOEL.

Eerwaarde Broeders,
Heil en Apostolischen zegen!

(*Vervolg.*)

Daar was eenmaal een tijd, dat de wijsbegeerte des Evangelies de Staten bestuurde; in dien tijd was de macht der Christelijke wijsheid en haar goddelijke invloed doorgedrongen in de wetten, instellingen, zeden der volkeren en in alle rangen en betrekkingen van den Staat: toen stond de godsdienst, door Jezus Christus ingesteld, op dien trap van waardigheid als hem toekomt, en bloeide hij allerwegen door de gunst der vorsten en de rechtmatige bescherming der Overheid: toen waren priesterdom en staatsbestuur door eendracht en wederkeerig vriendschappelijk dienstbetoon zegenrijk verbonden. De Staat, op die wijze ingericht, leverde vruchten op wier voortreffelijkheid boven alle denkbeeld verheven is en wier heugenis nog voortleeft en immer door voortleven zal, vermits zij gewaarmerkt is door tallooze gedenkteekenen der geschiedenis, welke door geene kunstgrepen onzer tegenstanders vervalscht of verduisterd kunnen worden.—Dat het Christelijk Europa de barbaarsche volkeren bedwongen heeft en hen van woestheid tot vredelievendheid, van bijgeloof tot waarheid bracht; dat het de invallen der Mohammedanen zegevierend heeft teruggedrongen; dat het zich op den hoogsten trap van burgerlijke ontwikkeling heeft gehandhaafd en voor de overige wereldrijken immer als gids en leermeester diende in al wat de menschelijke beschaving tot sieraad strekken kan; dat het de volken met ware en milde vrijheid begiftigd heeft; dat het met groote wijsheid een menigte instellingen tot leniging van velerlei ellende gesticht heeft:— dat alles heeft Europa ongetwijfeld te danken aan den Godsdienst, die het bij 't ondernemen van die grootsche zaken als raadsman, en onder het voltrekken daarvan als helper ter zijde stond.

In stand gebleven, zeker, ware al dat goede, indien tusschen beide machten de eendracht had stand gehouden: ja, men had recht, nog grooter zegeningen te verwachten, als men slechts met meer trouw en standvastigheid naar het gezag, naar het leeraarsambt en naar de raadgevingen der Kerk geluisterd hadde. Immers, hetgeen Ivo de Chartres aan den Opperpriester Paschalis II geschreven heeft, is als een altijddurende wet te beschouwen: „Wanneer de wereldlijke en geestelijke macht in goede verstandhouding leven, wordt de wereld goed bestuurde, en bloeit en gedijdt de Kerk. Wanneer echter tweedracht tusschen beiden bestaat, dan komen niet alleen de kleine zaken niet tot groei en wasdom, maar de groote zelfs gaan alsdan rampzalig ten gronde." 1

Maar de verderfelijke en betreurenswaardige omwentelingszucht, welke in de XVIe Eeuw onstond, had nauwelijks in den Christelijken Godsdienst verwarring gesticht, of weldra en natuurlijker wijze sloeg zij over op de Wijsbegeerte en van de wijsbegeerte op alle klassen der burgerlijke maatschappij. Dáár moet men de bron zoeken van de moderne beginselen dier bandelooze vrijheid, welke namelijk in de groote revolutiën der vorige eeuw werden uitgedacht en toegepast: dáár ook de bron van de beginselen en grondslagen van het *nieuwe recht*, dat én vroeger onbekend was, én in meer dan één opzicht van het Christelijk niet alleen maar ook van het natuurlijk recht verschilt.— Onder die beginselen is dit het voornaamste, dat alle menschen, evenals zij van geslacht en natuur gelijk worden geacht, zoo ook inderdaad in het dagelijksch leven gelijk zijn: dat een iegelijk zóózeer zijn eigen meester is, dat hij in geen enkel opzicht aan eens anders gezag is onderworpen: dat hij in volle vrijheid opzichtens elke zaak denken mag wat hij wil, en doen mag wat hen belieft: dat niemand recht heeft om over anderen te gebieden.

In eene maatschappij, op deze beginselen gegrondvest, is het openbaar gezag niets anders dan de wil des volks, dat, vermits het alleen van zich zelf afhankelijk is, ook alleen over zich zelf gebiedt: het kiest echter degenen, wien het zich zelf ter besturing toevertrouwt, met dien verstande, dat het aan hen niet zoozeer het recht als wel de uitvoering van het bestuur overdraagt: een bestuur namelijk, dat moet worden uitgeoefend in naam des volks. Stilzwijgend wordt hier de opperheerschappij van God voorbijgegaan, even als of geen God stond, noch Zich in 't minst bekommerde over de maatschappij van het menschelijke geslacht; ofwel, als waren de menschen — hetzij ieder op zich zelven, of in maatschappij vereenigd— niets aan God verschuldigd, en als kon men zich een denkbeeld vormen van eene overheid, wier oorsprong, kracht en gezag niet geheel en al in God-zelven zou berusten. Op deze wijze nu, zoo als men duidelijk inziet, is de Staat niets anders dan de menigte, als meesteres en bestuurster van zichzelve; en daar het volk, naar men zegt, in zich den oorsprong van alle rechten en alle macht bevat, volgt er uit, dat de Staat zich door geen enkelen plicht jegens God gebonden rekent; dat hij van staatswege geenen Godsdienst belijdt, noch ook te onderzoeken heeft, welke de eenig ware onder de vele godsdiensten is, of dien éénen bovenal te begunstigen; maar dat hij aan alle soorten van belijdenissen gelijkheid van recht moet toekennen met deze bedoeling, dat wegens haar de orde in den staat maar niet zou geschaad worden. Dienovereenkomstig, zal het aan het oordeel van iedereen vergund wezen om over elk godsdienstig vraagstuk te beslissen; zal het een iegelijk vrijstaan den godsdienst te omhelzen dien hij maar wil, of niet éénen, zoo geen enkele zijne goedkeuring wegdraagt. Hiervan moeten noodzakelijk de gevolgen zijn: eene teugellooze gewetensvrijheid; volkomen vrijheid om God te dienen of niet te dienen; onbeperkte vrijheid én van denken en van openbaar making der gedachten.

Wanneer men deze beginselen, die vooral in onze tijden bijval vinden, aan de inrichting van den Staat ten grondslag legt, dan ziet men gemakkelijk in, tot welke onverdiende plaats de Kerk verwezen wordt. — Want, brengt men dergelijke leeringen in praktijk, dan wordt aan het Katholicisme een zelfde plaats, of zelfs een lagere, toegekend dan aan genootschappen die haar vijandig zijn: met de Kerkelijke wetten wordt geen rekening gehouden: de Kerk, die volgens het bevel en op last van Jezus Christus alle volkeren onderwijzen moet, wordt verhinderd zich het minst in te laten met de openbare opleiding en het onderricht des volks.

Over de zaken, die van gemengden aard zijn, beslissen de burgerlijke overheden eigenmachtig, en in dergelijke gevallen bejegenen zij de Kerkelijke wetten met trotsche verachting. Daarom brengen zij de huwelijken der Christenen onder hun rechtsgebied door ook wetten uit te vaardigen betreffende den huwelijksband en de eenheid en duurzaamheid van de echtverbintenis; daarom leggen zij beslag op de goederen der geestelijkheid, wijl zij zeggen, dat de Kerk geen eigendomsrecht kan bezitten. Kortom, na eerst in hunne meening aan de Kerk het karakter en de rechten van eene volmaakte maatschappij ontnomen te hebben, behandelen zij de Kerk op zulk eene wijze, dat zij haar geheel gelijkstellen met de overige vereenigingen welke in den Staat gevonden worden: en om die reden zegt men, dat de Kerk, indien zij in den Staat al eenig recht van handelen bezit, zij zulks bezit door concessie en door gunst van de burgerlijke overheden.— Wanneer de Kerk echter in een of anderen Staat, op grond van de burgerlijke wetgeving, haar eigen rechtsmacht heeft, of wanneer tusschen beide machten een openbare overeenkomst (concordaat) is aangegaan, dan roept men aanstonds luide, dat de Kerkelijke belangen, van de Staatsbelangen mõe-

ten gescheiden worden; en dit geschiedt met het inzicht, om straffeloos en tegen de bezworen trouw in te kunnen handelen, en om over alles, na zich vrij baan gemaakt te hebben, als scheidsrechter te kunnen optreden. Aangezien echter de Kerk zulks niet in lijdzaamheid verdragen kan — Zij kan toch immers niet aan haar heiligste en voornaamste verplichtingen verzaken !—en zij volstrekt den eisch stelt, dat men de jegens haar aangegane verplichtingen in haar geheel en heiliglijk nakome: ontstaan er menigwerf tusschen de geestelijke en burgerlijke macht botsingen, waarvan doorgaans de slotsom is, dat de eerste, als minder sterk door menschelijke middelen, voor de laatste en sterkste moet onderdoen.

Zoodan bestaat in zulk een Staatsinrichting, welke tegenwoordig bij de meesten zeer gewild is, de gewoonte en het streven om de Kerk geheel en al buiten de maatschappij te verbannen, ofwel haar gebonden en onderworpen te houden aan den Staat. De handelingen van het staatsbewind zijn meerendeels van dat streven bezield. De wetten, het openbaar bestuur, de godsdienstlooze opvoeding der jeugd, de berooving en de vernietiging der geestelijke orden, de omverwerping van de tijdelijke macht der Opperpriesters van Rome: dit alles heeft ten doel, de Christelijke instellingen in den hartader te treffen, de vrijheid van de Katholieke Kerk te beperken, en haar overige rechten te vernietigen.

Hoezeer dergelijke beginselen van Staatsinrichting verre van de waarheid afwijken, bewijst ons de rede zelve overtuigend.— Immers, zoo er ergens ter wereld eenig gezag bestaat, dan getuigt ons de natuur zelve dat het van God, als uit de eerste en heiligste bron, moet voortkomen. Wat de volksheerschappij betreft, die men, zonder rekening te houden met God, van natuurswege in het volk zelf wil doen berusten:- zij moge uitnemend geschikt zijn om velerlei hartstochten te vleien en te doen ontvlammen, maar steunen op één enkele aanneembare reden, en over genoegzame krachten beschikken voor de handhaving van de openbare veiligheid en het rustig voortbestaan van orde, kan zij niet. En werkelijk is het ten gevolge van die leerstellingen zóó ver gekomen, dat velen het in de staatkundige wetenschap als een recht erkennen, dat oproeren wettig kunnen op touw gezet worden. Men is immers van gevoelen, dat de overheden niets meer zijn dan uitgekozenen om den wil des volks te volbrengen: en hieruit volgt noodzakelijk, dat alles ook naar goedvinden en beslissing des volks kan veranderen, en er altijd verwikkelingen en oproeren te vreezen zijn.

[1]*Epist. CCXXXVIII.*

NOTICIA.

Judanza pa Aruba.

Nos Exmo: Senjor Goebernador a ricibi un carta foi Hoelanda, den cual Senjores *H. B. Kip, D. Gaerste Wz, C. W. R. Scholten jr, Harry Barge* i *G. A. B. Hellmund* ta participa Su Exelencia, koe nan a forma den nan un comision coe objeto di pidi nan compatriotenan un alivio pa Aruba. Na mees tempoe nan ta pone na conocementoe di nos Goebernador koe e por dispone di fl500.- koe nan a reuni caba.

Nos ta sigur di interpreta sintimentoe di pueblo gradicidoe di Aruba, manifestando nos desear pa conservacion di e alma noblenan-ai, koe a scucha keha di e pueblo, koe ta sufri i pena un ... na practica toer remedio pa socorre den su miseria.

¡Dios bendiciona asina sorto di amigoe di dolientenan!

Bismarck i Jesuitanan.

Mundoe henter conoce e miedoe grandi koe Prins Bismarck tin di Jesuitanan. Violando toer *derecho di ciudadano* di e religiosonan-ai, gobiernoe Aleman, ó mihor, Bismarck a saca algun tempoe pasar centenares di nan foi Alemania, apesar di protesta di 12 miljon catolica Aleman. Den promer dianan di luna pasar, Bismarck, den su furia di poersigi Jesuitanan, a exponé na ta declarar como sacador di mentira manera nos ta mira den courantnan di Europa, koe a haci luna pasar un polémica activo riba nengamentoe di goebiernoe pa Misionario Catolicanan támbé bai na Colonianan Aleman. Den e discusion di courantnan nos ta haja na promer lugar Bismarck su *kensjinan* di abogado.

Germania un courant famoso catolica, solamente ta contene diferente artikel den cual hende por convence nan di mentira koe Bismarck ta usa contra Jesuitanan. Asina e courant-ai ta mustra falsedad di lo ke Bismarck ta sostene koe pader Weik i Stoffel (2 Jesuita) a "naturaliza nan Frances" i koe p'esai nan meste ta considerar como enemigoe di goebiernoe Aleman. Coe prueba evidente *Germania* ta haci hende mira koe nunca e padernan-ai a naturaliza nan manera Bismarck a tribi acusa nan, pa larga parce koe nan meste ta enemigoe di Alemania.

¡Com miedoe por haci *henter un Bismarck* exponé na mentira asina publicamente!

Alfonso XII.

Un courant estrangero ta conta e sigiente interesante episodio foi bida di rey Alfonso di Spanja, koe a moeri poco seman pasar:

"Un dia promer koe su coronamentoe, Alfonso a bai na Palacio di Escural, den e klooster bieuw jamar di San Lorenzo, koe Felipe II a fabrica na conmemoracion di batalla di San Quintin.

Despues di a reza un momentoe den Misa, el a baha den e cementerio subterraneo (bao di tera) na oende toer reynan di Spanja ta derar. El a para dilanti di graf di Cárlos V, i el a doena orde pa nan habrié. Ora nan a kita e piedra di marmer pretoe koe ta tapa e mortoe, Alfonso a keda casi un ora manera un *hende aleuw* dilanti di caha habrir di Cárlos V. Ora el a bolbe bini n'é mees, é dici: "Promer mi subi trono di mi tatanan, mi kier a medita un poco dilanti di graf di un di mi mas grandi antecesornan, i mira e lugar chikitoe koe un rey ta ocupa 300 anja despues di su mortoe."

Spanjolnan dici koe "seis pia di tera ta haci toer hende igual." Esai ta nifica, naturalmente, koe toer hende, derar despues di mortoe seis pia bao di tera, ta haja igual derechoe.

Fanatismo.

Na hopi lugar di Francia plantadornan di druif tin pa coestumber di haci un procesion i hiba e promer takinan di druif koe nan cohe na principio di cosecha na cualké misa, na oende nan ta asisti na un sacrificio di misa, koe nan ta larga haci pa pidi Dios bon resultado pa cosecha. Asina mees a sosode anja pasar, ¿i kende tabata na cabez di e procesion? Nada menos koe e célebre naturalista Pasteur, e homber koe mitar mundoe ta ocupa nan di su descubrimientoenan, e homber koe a gana asina hopi mérito koe su escudrifiamentoe di ciencia.

Cuantoe luz di ciencia tin na toer parti koe, manera Pasteur, no ta considera nan muchoe grandi pa dobla nan rodía den nos misanan huntoe coe hende pober i bobo, miéntras hendenan di *mitar conocementoe ó menos* ta tribi siguár coe bobonan-ende, koe solamente idiota i hipócritanan ta ocupa nan coe religion.

Negativo i positivo.

Riba invitacion di un fotógrafo na Hamburg, dos mucha carpinter a bai saca nan portret. Nan a drenta e santuario di arte i e fotógrafo a ricibi nan coe toer cariño posible. Es un koe mester a para promer, a manifesta su pena koe é no tin un hologie coe cadena, koe ta para asina boenita riba un portret. E fotógrafo no a perde tempoe i el a ofrece e carpinter su hologie i su cadena. E otro un, dunando pa pretexto koe é no tin tempoe, a sali foi fotografia bisando koe é ta bolbé. Es un di hologie a desea di saca su portret parar. E fotógrafo a ocupa su lugar tras di machine i el a tapa su cabez. E tabata schuif e glas di machine di un banda pa otro, ma *negativo* no kier a parce; i esai no por tabata di otro manera, pasobra *positivo*, esta: é carpinter a desaparece foi den fotografia coe hologie i cadena di e pober artista.

Cultivacion di oscurantismo.

Despues di distincionnan, koe school di *Broedernan* a gana na exhibicion universal di Antwerpen, London, Philadelphia, Rio Janeiro, etc., un triunfo nobo a bin sera boca di gritador liberalnan, koe ta broma coe nan sabiduria i ta doena school di *Broedernan* nomber di school di oscurantismo.

Na un apuesta den dicipelnan di schoolnan di Luik, trabao di school di *Broedernan* tabata coronar coe un briljante triunfo. Di 47 mucha di *Broedernan*, koe a toema parti na e apuesta, 41 tabata premiar: e tres di promernan tabata mucha di e schoolnan di oscurantismo, i di 16 promer premionan 7 tabata di e school-aï. Na Verviers nan tabatin un resultado mees honroso. Di cincoe promer diplomanan, dicipelnan di *Broedernan* a haja di 1e, 2e, 4e i 5e.

Hende meste toema na consideracion, koe té na Juni pasar *Broedernan* a bin sabi koe nan muchanan por a toema parti na e apuesta, miéntras koe na schoolnan di goebiernoe tabatin toer anja exámen coe e objeto-aï. Lista di muchanan, koe tabata toema parti, meste tabata mandar aden dia 6 di Juli; i e concurso a sosode dia 6 di Augustus.

Honor na e humilde educadornan di hubentud, koe ta haci tantoe bon servicio na Iglesia na i Patria.

Bon consejo.

—¿"Ki falta"?—un docter a poentra un hende, pa kende é tabata jamar.

—"Mi no por droemi, docter" tabata su respondi.

—¿"Ma com ta bo coestumber di biba"?—

—"Mita traha manera un baca, mi ta come manera un cabai; anochi mi ta cansar manera un cachor i mi no por droemi."—

—"Ahan," e dokter dici, "anto bo meste larga busca un curador di bestia."—

Un zapater i un sneire.

E zapater ta bisa e sneire:

— Bo sâ pakiko zapatoe di e cabajero-aí ta canta tantoe.

— Pakiko? e sneire ta puntré.

— Pasobra é no a pagá mi.

— E sneire ta bisé: homber esaí no ta bon prueba, sino su jas també lo ta canta.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 15n Januari 1886.

De 2e. Luitenant der Infanterie *G. A. Ferguson*, met ingang van den 16n dezer maand, eervol ontheven van de verdere waarneming der functiën van Adjudant van den Gouverneur, en die functiën opgedragen aan den 1e Luitenant der Infanterie *W. J. L. Wymans*.

Bepaald, dat de Officier van gezondheid der 2e klasse Dr. J. van *Gelder* op den 16n dezer maand zijne functiën zal aanvaarden.

De Heer *S. M. Lansberg*, met ingang van dien datum, eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van Officier van gezondheid bij het Garnizoen.

De infanterist der 2e klasse *Andries de Boer* als maréchaussée der 2e klasse gedetacheerd bij de brigade maréchaussée in deze kolonie.

De Gouvernements-Secretaris,
HELLMUND.

ONS PROTEST.

Wij gelooven, dat het ontstaan van een nieuwen strijd tusschen de „Curaçaosche Courant" en den „Amigoe di Curaçao" wel niet tot die wenschen zal behooren, waarmede onze lezers het Nieuwe jaar zijn ingetreden; veel minder zal hun een strijd over de *Onderwijs–quaestie* aangenaam zijn. En wanneer het nu in 't bijzonder de OPENBARE SCHOOL van Curaçao moet wezen, waarover zulk een pennestrijd zou gevoerd worden, dan zullen er ongetwijfeld herinneringen van het laatste en voorlaatste jaar worden opgewekt en betreffende die Openbare School ettelijke zaken zoozeer aan het licht treden, dat aan de hartstochten van velen wederom noodlottig voedsel gegeven wierd. Immers, de Curaçaosche Ct. zelf verklaart het rondweg, dat „die school tegenwerking ondervonden heeft van *meer dan ééne zijde.*— Bemerken wij het terloops: Of die Openbare School dan ook de sympathie van de koloniale bevolking geniet, als, in het kleine Curaçao, van „meer dan eene zijde" tegen haar geprotesteerd en zelfs „gewerkt" is geworden!

Maar wat vooral in het jongste Nieuwjaars-artikel der *C. C.* ons hier de pen doet opvatten, is de stoute bewering welke daarin over die *Openbare School* geuit wordt:

Elke nieuwe school na deze op Curaçao is een artikel van weelde: behoefte daaraan kan niet langer bestaan.

De vurigste kampvechter voor de Openbare School heeft zich nimmer zoo onbezonnen uitgelaten ten gunste van het bij de wet geregeld Openbaar Onderwijs: nieuw en ongehoord is onder de tegenstanders van het Bijzonder Onderwijs zulk een stelling; en voor iemand die ernstig en met verstand de „Schoolquaestie" gevolgd heeft—zoowel de Nederlandsche als de Curaçaosche—moet die bewering onbegrijpelijk wezen: tenzij de schrijver haar nader mocht willen ophelderen.

Daarom, krachtens de beginselen, die wij op Schoolgebied voorstaan en in den loop van het jaar 1885 bij herhaling in menig artikel verklaard, toegelicht en bewezen hebben, *protesteeren* wij tegen die bewering van de *C. C.*; wij hopen, dat niet meer dan „van die ééne zijde" zulk eene stelling bijval zal mogen vinden, daar anders hare toepassing in den Raad van het Dagelijksch Bestuur en in den Kolonialen Raad van Curaçao de onrechtvaardigste besluiten zou ten gevolge hebben voor hen, die *niet* van gevoelen zijn: „dat de

Openbare School voortaan, elke nieuwe School verbodig heeft gemaakt.”

Wij hebben van de Heeren *C. J.* en *A. W. Neüman* een exemplaar van hun ALMANAK in dank ontvangen.

Met genoegen lazen wij in het laatste nummer van „de Vrijmoedige” een zeer verdienstelijke studie over *Den oorsprong van den naam van ons Eiland.* De schrijver *G.*, dunkt ons, is den goeden weg opgegaan; hij heeft, niet als men vroeger placht te doen: uit vernuftige of zoutelooze woordafleidingen, maar uit de echte Historie-bronnen — n. l.: oude reisbeschrijvingen, kaarten, globes en kritische geschriften — én den waren naam en dien oorsprong mogen ontdekken. De doorluchtige Pater Dominicaan *Bartolomé de las Casas* heeft aan den Heer *G.* het overtuigend bewijs geleverd, dat „CURAÇAO een inheemsch woord is,” dat ons eiland tot 1559 geenszins, als men zonder grond reeds vóór dien tijd beweerd had, door *Reuzen* maar door *Indianen* van gewone menschenlengte bewoond werd. Gaarne zouden wij in vervulling zien treden, wat de geleerde Schrijver op het einde van zijn hoogst belangrijke studie nog eens hoopt te doen d. i.: „op de eerste bewoners dezer gewesten terug te komen.”

(Particuliere Correspondentie.)

Aruba, 10 Januari 1886.

....
....

Oorverdoovend, onuitstanbaar en onbeschaamd, meer dan ooit te voren, heeft het gepeupel vooral in de Kerstdagen hier huisgehouden. Een onzedelijke Afrikaansche negerdans, als *tamboerdans* bekend, had volop vrij spel.—Op niet minder dan drie plaatsen werd in de kom der Oranjestad dag en nacht op furieuze wijde zonder ophouden de tamboer geroerd; het was waarlijk om dol te worden en dat terwijl er zieken in de buurt waren, die de grootste behoefte aan rust hadden!

In het holle van de nacht hoorde men van tijd tot tijd boven al dat geroffel een volks- en hondengeschreeuw opstijgen alsof men te Dahomey in het hartje van Afrika feest vierde. Een gepatenteerde dronkaard stond midden op straat tegen de huizen te declameeren en eene onverstaanbare aanspraak te houden, waarin eene [?]t in het oneindige gerekte uitroep O!! domineerde. Een eind verder liep een oud Oost-Indisch matroos te zwaaien en gemeene liederen te zingen. Op het Rancho waren de visschers volgens ouder gewoonte aan het kloppen geraakt onder accompagnement van een verwoed vrouwengegil. Te midden van zulk eene wanorde in een bevolkte plaats vraagt men: Waar is de politie? De politie? die al wel in het fort geinterneerd zijn om in geval van moord en brand op de klok te slaan en hulp te roepen. De politie was doof en onzichbaar, anders kon zulk eene verwarring niet blijven voortduren.

Wat nu van den zedeloozen tamboerdans te denken?

Volgens de verordening op publieke danspartijen moet tot het houden van een publieke danspartij verlof gevraagd en geld betaald worden. Hebben de tamboerhouders hieraan voldaan? *Zoja;* dan is het tamboerdansen bij de wet erkend en toegelaten, wat niet te veronderstellen is om zijn hoogst onzedelijk karakter; *zoo neen;* dan staan de tamboerdansen op Aruba boven de wet en genieten zij een voorrecht dat aan geene publieke zedelijke danspartij is toegekend: en dat is hemeltergend. In ieder geval is het voor een man van opvoeding om zich dood te ergeren als hij ziet, dat de grofste gebondenheden straffeloos in het publiek plaats grijpen; en dat onder de schaduw van de Hollandsch Vlag, die er waarlijk niet door geëerd wordt evenmin als de politie, die zich om de zaak niet schijnt te bekreunen.

Het ergste van al is, dat de jeugd, die ooggetuige is van de onzedelijkste vertooningen, hierdoor in merg en been bedorven wordt; terwijl toch onze verwachtingen voor de verre toekomst van Curaçao's beschaving hoofdzakelijk op de jeugd gevestigd zijn. Ik zeg van Curaçao's beschaving; want zoowel hier als elders in de Kolonie heeft in alle standen de uiterlijke beschaving al zoo langzamerhand, vooral sedert de afschaffing der slavernij, haren intocht gedaan. Wel zou men nog over het vrij veelvuldig naakt of halfnaakt loopen van zwarte en blanke kinderen, in huis en op de straat, kunnen wijzen; en op de ongebondenheden die tijdens de Kersten Nieuwjaarsdagen, niet meer zoo algemeen op straat, maar achter heel of halfgesloten deuren en luidruchtig genoeg plaats vinden; — doch men troost zich maar met de gedachte: vroeger was Curaçao er erger aan toe, als ook met de hoop, dat binnen besloten plaatsen ook eenmaal dat oorverdoovend, helsch en onzedelijk rumoer door beschavende wetten of besluiten zal worden tegengegaan.—

De laatste dagen van het afgeloopen jaar zijn zegenrijk geweest voor onzen landbouw. Het was voor de bevolking bijna om wanhopend te worden; thans schijnt onze oogst van 1886 gered, en zien de Arubianen blijde dagen te gemoet......

NEDERLAND.

De school met een bad.

Wij hebben in Nederland reeds de school met den bijbel en de school met den soepketel; doch thans is er sprake van de school met een bad. Het *Handelsblad* komt ons in opgetogenheid verhalen dat in Duitschland aan de groote scholen reeds badinrichtingen verbonden worden, waar de schoolkinderen met hoopjes van zes of negen te gelijk een bad kunnen gebruiken; en ofschoon er nog wel geen “badplicht” is ingevoerd, maken alle kinderen daar zonder onderscheid gebruik van. Binnen weinige jaren zullen alle volksscholen in Duitschland van dergelijke badinrichtingen voorzien zijn.

“Verdient dit voorbeeld in Nederland niet navolging, in de eerste plaats te Amsterdam?” vraagt het *Handelsblad* ten slotte, en antwoordt daarop natuurlijk met een volmondig ja. Het geeft reeds den raad de gymnastiek-lokalen tevens tot badkamers in te richten en in elk schoolgebouw één echtpaar te huisvesten, dat voor het schoonhouden zorgt en tevens bij het baden toezicht kan houden. Wie dat alles betalen moet, wordt er niet bijgevoegd. Het spreekt vanzelf dat de openbare kas daar maar weer voor moet opdokken. Zoo schraal kan de tijd niet zijn, of als een schoolman een nieuw plannetje verzint, moet het op staanden voet uitgevoerd worden, het koste wat het kost.

—Naar uit Berlijn aan het *Journal de Bruxelles* wordt medegedeeld, heeft Duitschland er van afgezien *Vlissingen* aan te wijzen als tusschenhaven voor de gesubsidiëerde overzeesche stoomvaartlijnen. In plaats van Vlissingen is thans *Antwerpen* gekozen.

BUITENLAND.

ROME, 4 Jan. Dezer dagen is Prins von Bismarck door Zijne Heiligheid Paus Leo XIII met de Christus-orde vereerd geworden. De verleening van deze hooge onderscheiding ging vergezeld van een eigenhandig schrijven des Pausen. De ordes-decoratie zelve is rijk met diamanten bezet.

LONDEN, 1 Jan.—Het noordelijk gedeelte van Birma is door Engeland aan China afgestaan.— De Indische authoriteiten wenschen een verbond met China.

— Lord Wolseley zal koningin Victoria vertegenwoordigen op het 25-jarig feest van Keizer Welhelm als koning van Pruisen.

— Generaal Stephenson heeft (31 Dec.) in Soedan een afdeeling Egyptische opstandelingen verslagen.

— Op den spoorweg van Dornoch naar Gospie (Schotland) is verleden maand een trein gederailleerd en in zee geraakt. De reizigers, die in de 14 waggons tot aan de knieën in het water zaten en meenden dat zij zich te midden van den Oceaan bevonden, stierven bijna van schrik en ontzetting.

Het ongeluk liep evenwel vrij goed af. De passagiers, waarvan er slechts 6 gekwetst waren, werden spoedig weer op het droge gebracht en konden een paar uren later met andere treinen hunne reis voortzetten. De waggons van den ontspoorden trein zijn ernstig beschadigd.

CONSTANTINOPEL, 4 Jan.—De Balkan-conferentie is uit elkander gegaan, daar Rusland de onafhankelijkheid van de Bulgaarsche Unie niet waarborgen wil.— Griekenland heeft een heftige *Nota* aan de mogendheden gezonden, waarin tegen de vereeniging van Rumelië met Bulgarije geprotesteerd wordt. De oorlogstoebereidselen ter zee en te land worden krachtig door de Grieksche regeering voortgezet.

PARIJS, 5 Jan.— Freycinet heeft een nieuw ministerie gevormd. De heer *Spuller* heeft de portefeuille aanvaard van Openbaar Onderwijs, Generaal *Davout* die van Oorlog.

— 6 Jan. De radicalen verzetten zich tegen de benoeming van *Fallières* als minister van Binnenl. Zaken, zijnde deze een aanhanger van Ferry.— De *Paix*, het orgaan van Grévy, zegt, dat eene Kamer-ontbinding volgen zal, wanneer Freycinet niet in het samenstellen van zijn Kabinet slagen mocht.

— 7 Jan. Heden middag werd officieel aangekondigd, dat het nieuwe Kabinet gevormd is en uit de volgende leden bestaat:

Freycinet, premier, min. van Buitenl.-Zaken; *Sarrien* voor Binnenl. Zaken; *Sadi-Carnot* voor Financiën; *Goblet* voor Openbaar Onderwijs; *Demole* voor Justitie; *Develle* voor Landbouw; generaal *Boulanger* voor Oorlog; *Aube* voor Marine en Koloniën; *Brabant* voor Openbare Werken; *Granet* voor Post en Telegraaf; *Lockroy* voor Handel.

NEW-YORK.— De nieuwe stenotachygraphische vereeniging, die zich reeds over geheel Duitschland en Noord-Amerika verbreid heeft, voert een nieuw snelschrift in, dat het mogelijk maakt achtmaal sneller te werken dan met gewoon schrift. Ongeveer 40 schrijfteekens en 18 regels zijn voldoende voor de Duitsche taal, zoodat, naar verzekerd wordt, een goed geheugen en eene geoefende hand slechts een paar uren noodig heeft om zich met de geheimen dezer nieuwe schrijfkunst vertrouwd te maken. Zij heeft 30,000 leerlingen in 8000 plaatsen gevonden; 300 onderwijzers, en twee te Berlijn verschijnende bladen zijn werkzaam voor hare verbreiding.

—o+o—

Tirannie van v. Bismarck.

In het begin der vorige maand werd Bismarcks tirannieke maatregel tegen de Polen, die in Pruisen woonachtig zijn, duchtig in de Pruisische Kamer gehekeld, *Het Huisgezin* verhaalt ons de geschiedenis van die interpellatie aldus:

De afgevaardigde Dr. von Jagdzewski diende met een aantal anderen, waaronder ook Dr. Windthorst, de volgende interpellatie in:

In de laatste maanden werden vele duizenden van vreemde onderdanen, met name uit de oostelijke provinciën van den Pruisischen staat, over de grenzen gezet of voor de naaste toekomst daarmede bedreigd.

Wij richten aan de rijksregeering de vraag, of deze daadzaak en de reden daarvan tot hare kennis gekomen is, en of zij reeds stappen gedaan heeft of nog denkt te doen, om de verdere doorvoering der genomen maatregelen te beletten.

Bismarck begreep wel dat hij ook in deze aangelegenheid met den altijd strijdvaardigen Windthorst te doen zou hebben, en waarschijnlijk geen lust hebbende, zich nogmaals met den „kleine Excellenz,” te meten, besloot hij hem den pas af te snijden, door hem al aanstonds het geduchte „keizersschild” voor te houden.

In plaats van zich aan eene beantwoording der interpellatie te wagen, kwam hij met eene quasi keizerlijke boodschap af, waarin gezegd werd dat die interpellatie niet in den Rijksdag, maar in den Pruisischen Landdag thuis hoorde.

Goed, zeide Windthorst, ik heb er vrede mee; en toen men hem, uit vrees dat hij toch over de zaak zou uitweiden, tot de orde riep en de voorzitter heftig met zijne schel rammelde, zei hij bedaard, dat de heeren hun geschreeuw sparen konden en wijzer deden hunne longen voor iets beters te bewaren. Maar daarmee was Bismarck nog niet van hem af; zoodra men rustig aan het beraadslagen was over de begrooting, en de post van 5400 mark ten behoeve van den rijkskanselier aan de orde kwam, achtte Windthorst het oogenblik gekomen, om Von Bismarck de hem toegedachte laag te geven.

„Ik denk dat deze post,” merkte hij onder algemeene hilariteit op, „die juist op het rechte oogenblik ter sprake komt, ons de gelegenheid aanbiedt om alles te zeggen, wat wij in de straks besproken aangelegenheid met den heer Rijkskanselier hebben af te rekenen.” En toen men hem „ter zake” toeriep, verklaarde hij leuk dat het juist ter zake was, als hij aantoonde „dat de rijkskanselier, voor wien hier geld moest toegestaan worden, naar zijn gevoelen in een gewichtige aangelegenheid niet naar behooren gehandeld had.” Dat was immers altijd het gebruik geweest, en een der kostbaarste rechten der landsvertegenwoordiging bij het bewilligen der gevraagde middelen. Waar moesten dan anders de bezwaren van het land te berde gebracht worden, dan juist bij het toestaan van geld?

En of men hoog sprong of laag, de onvermoeide strijder liet zich niet van zijn stuk brengen; onverschrokken bracht hij Bismarck, die er bij zat, onder het oog, dat de barbaarsche uitdrijving der Polen eene vertrapping was van het christelijke volkenrecht.

Er bestaat een verbanningsrecht, dat willen wij niet betwisten — zei hij —; allerminst willen wij het gezag van een of anderen vorst te na komen. Wij hopen echter dat wij gerechtigd zijn er voor te waken, dat dit recht uitgeoefend wordt binnen de palen der billijkheid, van het moderne volkenrecht en der menschelijkheid, en dat men niet gelooft, alleen wegens voorgewende confessioneele wrijvingen en wegens wrijvingen op taalgebied, verbanningen te kunnen bevelen. Wat zou er uit volgen, als men confessioneele wrijvingen tot staatszaken wilde maken? Wij hebben gezien, hoe men zooal niet woordelijk, dan toch langzamerhand de katholieken feitelijk van het missiewerk uitsluit. Wij hebben gezien hoe men in Pruisen de katholieke Kerk in al hare bewegingen belemmert, zoodat zij hare zending niet volbrengen kan, en dat is eene onderdrukking der katholieken; wij zien dag op dag hoe in bijna alle Duitsche staten de katholieken in staats- en gemeente-ambten achteruitgezet worden en zelfs op nijverheidsgebied hindernissen vinden, die voor anderen niet bestaan, en nu zullen daarenboven de katholieken over de grenzen gezet worden, als zij, hoewel in het buitenland geboren, hier reeds lang geleefd, hun brood met eere verdiend en zelfs voor het vaderland gestreden hebben. Ik moet zeggen, er wordt een bijzonder stelsel gevolgd in de bestrijding der katholieken, waarop wij wel te letten hebben; en dit is in elk geval eene wezenlijke oorzaak, waarom ik ook van mijnen kant aan deze interpellatie heb deelgenomen.

Hij toonde vervolgens aan, dat het ook hier klaarblijkelijk om het katholicisme te doen was, daar de verbannenen grootendeels katholieken waren; en toen men dit tegensprak, riep hij uit:

Ja, voor de groote meerderheid! Ik ben overtuigd dat van de verbannenen 90 procent katholiek zijn (Polen! riep men hem toe.) Ja, dat komt er hier niet op aan; ik heb het hier eenvoudig met de godsdienstige gezindte te doen, en ik kon zelfs, als de berichten eerst geverifiëerd zijn — ik heb ze nog niet kunnen verifiëeren, [illegible]

wat ik mij voor de verdere discussie voorbehoud — aantoonen, dat men de katholieke Polen uitgedreven en de protestanten ongemoeid gelaten heeft. Het doet mij genoegen dat dezen hier gebleven zijn, omdat ik de verbanning afkeur; maar dat men juist de katholieken het land uitzet, dat is iets, waar ik mij niet kalm bij kan neerleggen en waartegen het mijn recht en mijn plicht is, hier op te komen.

Natuurlijk werd ook dit beroep op recht en billijkheid afgewezen. Von Bismarck bezwoer bij hoog en bij laag, dat hij het niet op het katholicisme, maar op het Polonisme gemunt had; maar na het helder betoog van Dr. Windthorst kan het voor geen onpartijdige, zoo in Duitschland als overal elders, meer onduidelijk wezen wat men van dergelijke verzekeringen te denken heeft.

Curaçao, 12 Januari 1886.

Muy Estimado Amigo Ipi.

Awor dianan di Pascu i Anja Nobo a pasa toer. Dia di Anja Nobo mi tabatin un dos-tres amigoe den mi cas, i coe masjar contentoe nos a papia i conbersa di diferente cos. Sjon Nene di Kenepa no por a bini; é tabata basta maloe di frioe di awa; pasobra den ultimo dianan di anja pasar awa a cai na Punda i banda-abao manera nunca. Sigur Ipi a leza esai foi nos Courantuan. Banda-arriba no a jobe asina duroe manera aki, ma toch bastante; toer hende a drenta anja nobo coe contentoe i bon speranza. Segun mi a tende, hopi camina di Pietermaai i Seroe a sufri masjar: ma masjar liger nan a drecha, pasobra Goebiernoe a toema bon medida pa jena pronto toer e boeracoe i rooinan, koe awa a haci hopi camina. Toer fruta ta para boenita-boenita no solamente na Curaçao ma también na Aruba i Bonaire. Sjon Panchoe di Aruba a bin pasa algun tempoe na Curaçao; ta un hende koe ta stima su tera masjar; ta duelé numa k'é no por haja aki su cachapa manera su esposa sâ traha p'éle. El a contá mi hopi cos di desorde, koe a sosode na su tera tempoe di Pascu i Anja Nobo. E no por comprende, pakiko polies no a stroba e baliamentoenan publico i scandaloso den e dianan-ai. A mi, mi sâ mihor; ma Sjon Ipi sabí esai también. Un jioe di Curaçao tin masjar bon cualidad, ma sâ tin masjar miedoe di su progimo; i ora el a jega na un puestoe, e miedoe no ta kita foi dié. E ta corda, koe hende lo bin canté o su familia, i p'esai é no por resisti na tentacion di larga toer cos manera nan ta: é ta cera su wowo, i é no ta mira nada di desorde: i kiko ta mas boenita, despues ta worde scirbir den Courant koe toer cos a pasa masjar ketoe na Curaçao, sin nada di desorde. Scirbidornan asina no sabi nada kiko ta desorde, mi ta keré; basta koe hende no pega nan cas na candela, no mata nan jioe, no doena nan mees un bon watapana — nan ta bisa koe toer a pasa bon-bon, i koe civilizacion ta bai adilanti. ¡ Pobercitonan, koe nan ta! Ami ta kere sigur, koe ta miedoe di no desgusta na algun hende bajo i zundrador, koe ta kita hende drechoe di saca cara afó, bai stroba, na coenucoe i na Islanan, tantisimo desorde.—Na Punda Polies a comportéle mas balente i mees contra e macambanan, koe sâ baha na tera solamente pa spanta hende. Manera ta coestumber, tabatin hopi bringamentoe den e macambanan-aí; i cos a jega asina alçuw, koe un di nan a hera di mata un polies. Es-aki a scapa coe judanza di Senjor *A. Salas* i un Ponchero *Albert*, koe a biui na tempoe, desarma e matroos furioso i kité for di e polies. Mi jioe Law, a spanta masjar di nan borotoe; ami no, mi por sigur coe dos-tres di nan, manera Sjon Ipi sabi; lo mi daal nan un *punda* numa. — Awor mi jioe ta na school di Pietermaai trobé; e school a coemínza coe 160 mucha homber wapoe. Na Otrobanda School a coeminzá coe mas di 60 mucha homber; algun di auja pasar a kita sigur, pasobra algun majornan a larga otro ganja nan coe trastoe i trampa di hopí hende sin consenci. Ta manera den ultimo lunanan toer a sera cabez contra e school-ai; ma él a keda para bon pará, i coe poder di Dios lé para na Curaçao tantem koe maisji lo crece i pampoena i boontji lo pari.

Awor Sjon Ipi a jega Hoelanda sigur; segun courantnan dici meste tin un frioe terribel aja. Mi ta masjar nieuwsgier di leza Ipi su promer brief koe lé scirbi foi e tera-aí. Akí na Curaçao nos ta contentoe koe e jioenan di nos tera, koe ta ajá, no ta loebida nan roeman pobernan di Aruba. Tambe e Senjoresnan koe a ocupa un puesto-akí, i koe ta coe verlof, ta mercé gradicimentoe sincero di nos toer. Sjon Panchoe di Aruba ta bisa koe na su tera toer hende ta masjar gradicidoe tambe na Senjor *Oduber*, koe a moenstra asina tantoe interes i amor pa e hende menesterosonan di nos Isla di Fosfaat i pobreza. Awor koe tempoe di cosecha ta jega i koe hende di e Isla-aí pa tantem por mantene nan bida bastante, no ta di mester di parti toer e placa unbez caba; mi ta kere, koe hendenan di nos Goebiernoe tin tempoe di studia un boenita plan pa gasta despues e auxilio pa probechoe berdadero di Arubiano pobernan. ¡ Mara nan sinja awor bon, ki trabao ta pa haja placa i auxilio pa pobernan, ma koe ta un cos no menos dificil di parti e placanan bon i drechoe también. Asina Dios i hende caritativo no ta falta na ora di mester!—Sjon Ipi ricibi akì coemindamentoe di toer su hende i amigoenan, i también di su

Amigoe fiel

Cobi.

INGEZONDEN.

ARUBA.

In de laatste nummers der alhier verschijnende weekbladen met genoegen gelezen hebbende, dat door eenige menschenvrienden te s'Gravenhage eene Commissie is gevormd, met het edel doel geld voor de noodlijdende bevolking van Aruba te collecteeren acht ik mij, als Arubiaan en Landraad, verplicht, mijn innigen dank hierbij te betuigen voor de deelneming dier edele menschenvrienden in het treurig lot mijner ongelukkige landgenooten, die, vooral ten gevolge van de mislukte oogsten en gebrek aan werk, sedert geruimen tijd in een zeer ellendigen toestand gedompeld zijn.—

Het is te wenschen, dat de menschlievende harten in Nederland, bewogen door den deerniswaardigen toestand dier arme bevolking, voldoende hebben bijgedragen, om een fonds te kunnen vormen, dat strekken kan, om in geval van een mislukten oogst, in stede van eene aalmoes, die den gezonden mensch vernedert, werk aan de arbeidende klasse te verschaffen.- Zoo o. a. zoude men *tankies* (vergaarbakken) kunnen laten graven en de reeds bestaande schoonmaken, waardoor zij het gansche jaar goed drinkwater zullen hebben. Uit dat fonds zoude ook aan gebrekkige en huiszittende armen onderstand kunnen worden verleend.—

De rampspoedige toestand, welke op Aruba heerscht, is niet alleen een gevolg van de herhaalde mislukte oogsten en gebrek aan werk; als zijne naaste oorzaken dienen ook opgegeven te worden: de daling der prijzen van aloë, welke onzen kleinen handel en scheepvaart zeer heeft benadeeld, en op welk handelsartikel al onze hoop gevestigd was; de achteruitgang der veeteelt, welke vroeger een der hoofdbronnen van welvaart was; tengevolge van de droogte, het afstaan der weilanden, enz. enz.; het verval van de visscherij, eene der voornaamste inindustrieën van Aruba, tot uitoefening waarvan vroegen eén permit, geldig voor zes maanden, later voor drie, kon worden verkregen, terwijl men nu verplicht is, telkens uit te klaren, hetgeen voor de arme visschers te kostbaar is.

Voor ons allen op Aruba is de toekomst donker, zeer donker, en dit is betreurenswaardig voor eene bevolking van p. m. 6000 zielen.—

Uit een door den Heer HENRIQUE CROES van Aruba, onder dagteekening van den 3n dezer aan mij gerichten brief, heb ik met leedwezen ontwaard, dat op den 2n dezer een zekere CARMELO TROMP, te Sabana grandi, van honger is gestorven.— Dit toont aan, dat al wat men van den toestand op Aruba heeft geschreven, niet boven de werkelijkheid is.

Wenschelijk is het, dat wijze maatregelen bijtijds worden genomen, ten einde het arme Aruba uit zijn zieltogenden toestand te redden.

J. N. ODUBER.

Curaçao, 13 Januari 1886.

MOVIMIENTO MARITIMO.

(*De la Oficina-Maritima*).

ENTRADAS.

Enero 10 y 11.

Barca americana *Henrietta J. Powell*, de Barbados, en lastre.
Balandra holandesa *San Juan*, de Bonaire, carga: carbón y leña.
Balandra holandesa *Zephyr*, de Bonaira, carga: carbón y leña.

Enero 12.

Vapor americano *Maracaibo*, de Maracaibo, con carga para Nueva York.
Vapor americano *Valencia*, de La Guaira y Pto. Cabello, con carga para Nueva York.
Goleta colombiana *Saeta*, de Rio-Hacha, carga: ganados.
Goleta holandesa *9 de Agosto*, de Vela de Coro, carga: café y cueros.
Goleta venezolana *Juan Luis*, de Margarita, en lastre.

Enero 13.

Balanbra venezolana *Guiliermina*, de La Vela de Coro, en lastre.
Balandra holandesa *María Eliza*, de Aruba, en lastre.

Enero 14.

Goleta holandesa *Arend*, de Aruba, carga: dividive.
Goleta holandesa *Favorita*, de Bonaire, carga: carbón, leña y dividive.
Balandra holandesa *Amistad*, de Bonaire, carga: carbón y leña.
Balandra holandesa *Nevermind*, de Bonaire, carga: carbón y leña.

Enero 15.

Vapor inglés *West Indean*, de Europa via Barbados, Trinidad, La Guaira y Ptº Cabello, carga: 220 bultos para ésta, 221 para Maracaibo y 6 para Coro.
Vapor americano *Philadelphia*, de Nueva York, con carga Maracaibo y 1900 bultos para ésta.
Balandra holandesa *No Temas*, de Bonaire, carga: carbon y leña.

Enero 16.

Balandra holandesa *Juliá Elisabeth*, de Aruba, carga: cal y pescados.

SALIDAS.

Enero 9 y 10.

Barca americana *Henrietta J. Powell*, para La Vela de Coro.
Barca inglesa *Isaac Oberton*, pª Nueva York
Goleta holandesa *Oscar* (paquete) para Sto. Domingo.
Goleta venezolana *Anita*, para Maracaibo.
Goleta venezolana *Djalma*, pª Pto. Cabello.
Balandra holandesa *Phenie*, para Bonaire.

Enero 11.

Vapor holandés *Prins Maurits*, para Ptº. Cabello, La Gaira, Trinidad, Paramaribo, Havre y Asterdam.
Balandra holandesa *San Juan*, para Bonaire

Enero 12.

Goleta holandes *Perseverancia*, para San Pedro de Macorís.
Goleta venezolana *Beterano*, para Bonaire.
Goleta venezolana *Carmelita*, pª Ptº Cabello.
Goleta venezolana *María Eloiza*, para Maracaibo.

Enero 13.

Vapor americano *Valencia*, pª Nueva York.
Balandra holandesa *Zephyr*, para Bonaire.
Balandra holandesa *María Eliza*, pª Aruba.

Enero 14.

Barca inglesa *Curaçao*, para Nueva York.
Goleta venezolana *Juan Luis*, pª Maracaibo
Goleta holandesa *Arend*, para Aruba.

Enero 15.

Vapor inglés *West Indean*, para Sabanilla, Cartagena y Colon.
Vapor de guerra holandés *Bonaire*, para la mar.
Balandra venezolana *Calypso*, pª Ptº Cabello
Balandra holandesa *Julia*, para Bonaire.
Balandra holandesa *Paweta Christ*, para Bonaire.

PARA PARTIR.

Vapor americano *Philadelphia*, hoy para Pto. Cabello y La Guaira.
Balandra holandesa *Amistad*, hoy para Bonaire.
Balandra holandesa *No Temas*, hoy para Bonaire.
Balandra holandesa *Nevermind*, hoy para Bonaire.
Vapor americano *Maracaibo*, mañana para Maracaibo.
Goleta holandesa *Brillante*, mañana para Demerara.
Goleta holandesa *9 de Agosto*, el 18 del presente para La Vela de Coro.
Goleta venezolana *Marielle* pª Maracaibo.

Impr. de la Libreria de A. Bethencourt e hijos.